

**ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΙΤΗΣ**

Ταχ. Δ/ση: Λουτρά Υπάτης
Ταχ. Κωδ.: 35016
Τηλ./Fax: 22310 59007
e-mail: oiti@otenet.gr
Πληροφορίες: Ανθούλα Καστανιώτη

Λουτρά Υπάτης, 22-12-2016
Αρ. Πρωτ.: 383

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Γεν. Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Δ/ση Περιβ/κής Αδειοδότησης (ΔΠΠΑ)
Λ. Αλεξάνδρας 11, Τ.Κ. 11473 Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Δ/ση Βιοποικιλότητας, Εδάφους &
Διαχείρισης Αποβλήτων
Πατησίων 147, Τ.Κ. 11251 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Έκφραση παρατηρήσεων επί του περιεχομένου της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) για το έργο «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 34,5 MW και των συνοδών υποστηρικτικών έργων αυτού στη θέση «Τούρλα-Βλιτοτσούμαρο» (Δ. Λαμιέων και Δ. Μακρακώμης)»

Σχετ.: 1) Το αρ. πρωτ. 102/29-2-2012 έγγραφό μας με το οποίο γνωμοδοτήσαμε αρνητικά επί της Μ.Π.Ε. του εν λόγω έργου,
2) Το αρ. πρωτ. οικ. 51117/24-10-2016 έγγραφο της Δ/σης Περιβ/κής Αδειοδότησης (ΔΠΠΑ) προς την υπηρεσία μας, με το οποίο μας διαβίβασε την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ) για το εν λόγω έργο και μας ζητά να εκφράσουμε παρατηρήσεις επί του περιεχομένου αυτής.

Μετά από εξέταση της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) για το έργο του θέματος που μας στείλατε με το 2) σχετικό έγγραφό σας, σας ενημερώνουμε, με το παρόν έγγραφο, για τις κάτωθι παρατηρήσεις, βάσει των οποίων η γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης (ΦΔΕΔΟ) παραμένει αρνητική, σύμφωνα και με το σκεπτικό του 1) σχετικού εγγράφου μας, όσον αφορά στη χωροθέτηση του εν λόγω αιολικού πάρκου στη συγκεκριμένη θέση στην Οίτη.

Για την εκπόνηση της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης του έργου δεν ελήφθησαν υπόψη, σύμφωνα με το Κεφάλαιο 8. Βιβλιογραφία-Πηγές (σελ. 196, 197) και τη σελ. 94 (4.2.3 Άλλες πηγές) αυτής, πρόσφατες υφιστάμενες πηγές δεδομένων που αφορούν στο όρος Οίτη, όπως τα αποτελέσματα από το έργο της Παρακολούθησης ειδών και τύπων οικοτόπων, που ολοκληρώθηκε το έτος 2015, καθώς και τα δεδομένα από την επικαιροποίηση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης για την Οίτη, που επίσης υλοποιήθηκε το έτος 2015, όπως αυτό προβλέπεται να γίνεται στην αρ. πρωτ. Υ.Α. οικ. 170225/2014 (ΦΕΚ 135/Β) που αφορά στις προδιαγραφές μελετών Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΙΤΗΣ

Συγκεκριμένα, δεν ελήφθησαν υπόψη από την υποβληθείσα ΕΟΑ τα δεδομένα-συμπεράσματα που προέκυψαν από το έργο «Παρακολούθηση ειδών και τύπων οικοτόπων» την περίοδο 2014-2015 και αφορούσε στην περιοχή της Οίτης, με βάση το οποίο εφαρμόστηκε σύστημα επιστημονικής παρακολούθησης (monitoring) των ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαντούν στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης (τόσο εντός, όσο και εκτός των περιοχών Natura 2000). Η μεθοδολογία περιελάμβανε εντατικές καταγραφές και δειγματοληψίες στο πεδίο από ειδικούς επιστήμονες και αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης, σύμφωνα με τα εθνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα. Στο πλαίσιο υλοποίησης του πιο πάνω έργου δόθηκαν, μεταξύ άλλων, συγκεκριμένες Επιθυμητές Τιμές Αναφοράς για τα εξεταζόμενα είδη ορνιθοπανίδας και εξειδικεύθηκαν οι στόχοι διατήρησης για κάθε είδος χωριστά, ενώ έγιναν και χάρτες στους οποίους αποτυπώνονται χωρικά τα κρίσιμα ενδιαίτηματα σημαντικών ειδών ορνιθοπανίδας της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ). Ως πλέον σημαντικό εκτιμάται ότι είναι το δεδομένο, πως εκτός από το Βλαχοτσίχλονο (*Emberiza hortulana*) ως είδος χαρακτηρισμού της ΖΕΠ, έγινε πρόταση για να προστεθούν και άλλα επτά (7) είδη ως είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (*Ciconia nigra*, *Circaetus gallicus*, *Dendrocopos leucotos*, *Lanius collurio*, *Dryocopus martius*, *Lullula arborea*, *Anthus campestris*), καθώς τα συγκεκριμένα είδη ξεπερνούν τα πληθυσμιακά κριτήρια επιλογής ως είδη χαρακτηρισμού μιας περιοχής. Επιπροσθέτως, με βάση τα αποτελέσματα του πιο πάνω έργου κρίθηκε ότι χρήζει επέκτασης η υπάρχουσα ΖΕΠ, έτσι ώστε να περιλαμβάνει και την περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης, όπως φαίνεται στον Χάρτη στο Παράρτημα που επισυνάπτεται.

Με βάση τα αποτελέσματα του παραπάνω επιστημονικού έργου, καθώς επίσης τα δεδομένα της Επικαιροποιημένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης για την Οίτη, αλλά και της ίδιας της ΕΟΑ επιβεβαιώνεται η παρουσία ειδών προτεραιότητας ορνιθοπανίδας στην Οίτη, όπως ο χρυσαετός (*Aquila chrysaetos*), ο οποίος μάλιστα παραμένει στην περιοχή όλο τον χρόνο και αναπαράγεται (1-2 ζευγάρια). Ο χρυσαετός περιλαμβάνεται στα κινδυνεύοντα είδη (ΕΝ), σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (2009) και μια από τις κύριες απειλές του είναι η απώλεια ενδιαιτημάτων τροφοληψίας του. Γενικότερα, οι ανοιχτές χορτολιβαδικές εκτάσεις των μεγάλων υψομέτρων, όπως είναι η περιοχή εγκατάστασης του έργου, αποτελούν σημαντικό ενδιαίτημα τροφοληψίας για πολλά είδη αρπακτικών που απαντώνται στην Οίτη, όπως π.χ. ο χρυσαετός (*Aquila chrysaetos*), ο φιδαιετός (*Circaetus gallicus*), η γερακίνα (*Buteo buteo*) και ο πετρίτης (*Falco peregrinus*).

Το γεγονός ότι στην υποβληθείσα ΕΟΑ δεν ελήφθησαν υπόψη τα δεδομένα από το έργο «Παρακολούθηση ειδών και τύπων οικοτόπων» προκύπτει και από τη σελ. 87 της ΕΟΑ στην οποία αναφέρεται ότι δεν υπάρχουν στόχοι διατήρησης για την περιοχή και Ευνοϊκές Τιμές αναφοράς για τα είδη (και τα αποτελέσματα του Προγ/τος της Εποπτείας δεν είναι ακόμη οριστικά/δεν έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση). Ωστόσο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας ορίζει ότι στις περιοχές, για την προστασία των οποίων έχουν θεσμοθετηθεί Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) (περιοχές Natura 2000 και ευρύτερος χώρος ευθύνης των ΦΔΠΠ), τα προγράμματα εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος αποτελούν αντικείμενο των ΦΔΠΠ και υλοποιούνται με ευθύνη του οικείου ΦΔΠΠ, όπως εφαρμόστηκε και στην προκειμένη περίπτωση για την Οίτη από τον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης με το παραπάνω αναφερόμενο έργο. Επιπλέον, και από τη σελ. 89 της ΕΟΑ φαίνεται ότι δεν ελήφθησαν υπόψη τα δεδομένα που προέκυψαν από το εν λόγω έργο, αφού αναφέρεται ότι δεν υφίστανται αναλυτικά πληθυσμιακά δεδομένα για τη συγκεκριμένη περιοχή και για όλα τα είδη η διαθέσιμη πληροφορία αφορά σε μια εκτίμηση της παρουσίας τους στην περιοχή, καθώς και ότι αναλυτικά στοιχεία παρουσίας (κατανομής) για τα περισσότερα είδη

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΙΤΗΣ

στη ΖΕΠ και την ευρύτερη περιοχή δεν είναι διαθέσιμα από κάποια πηγή. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι τα αποτελέσματα του πιο πάνω έργου ουδέποτε ζητήθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο και εγγράφως από τον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης προκειμένου να αξιοποιηθούν στην ΕΟΑ καταλλήλως.

Πέραν των παραπάνω, το διάστημα συλλογής δεδομένων πεδίου, ήτοι 24 ημέρες (Μάρτιο-Ιούνιο 2016) για την εκπόνηση της ΕΟΑ που αναφέρεται σε αυτή αξιολογείται ως μη επαρκές, παρότι πληροί τα κριτήρια που απαιτούνται για την υλοποίηση των εν λόγω μελετών ΕΟΑ, καθώς δεν μπορεί να δώσει αξιόπιστα και ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά στην καταγραφή της κατάστασης της ορνιθοπανίδας της περιοχής, τόσο για τα είδη ορνιθοπανίδας που διαβιούν στην περιοχή καθ' όλο το έτος, όσο και για τα μεταναστευτικά είδη, αλλά κυρίως λόγω της σημαντικότητας της περιοχής και την εν εξελίξει διαδικασία θέσπισης του Εθνικού Πάρκου Οίτης (βλέπετε και παρακάτω). Κρίνεται σκόπιμο ότι οι εργασίες πεδίου όφειλαν να είχαν γίνει για όλες τις εποχές του χρόνου, γιατί αλλάζουν οι συνθήκες π.χ. του χρυσαετού και άλλων ειδών της περιοχής ανάλογα με την εποχή του χρόνου και τις ανάγκες τους. Γενικότερα, εκτιμάται ότι κακώς δεν εξετάστηκε η χειμερινή περίοδος και αποκλείστηκε όσον αφορά στη χρήση της από τα πουλιά, χωρίς να υπάρχουν δεδομένα, ενώ δεν εξετάστηκε ούτε και η φθινοπωρινή μετανάστευση.

Επιπρόσθετα, η κατασκευή αυτού του έργου το οποίο προβλέπει την εγκατάσταση 15 ανεμογεννητριών, με όποιες εργασίες αυτό συνεπάγεται π.χ. χρήση χερσαίου χώρου, έμμεσες επιπτώσεις από συνοδά έργα, εκσκαφές, εκχερσώσεις, επιχωματώσεις και γενικότερα μεταβολές στις γεωμορφές και τις υδρογεωμορφολογικές διεργασίες από τα έργα προσπέλασης στον χώρο εγκατάστασης των ανεμογεννητριών, αλλοιώνει το τοπίο της περιοχής, υποβαθμίζοντάς το αισθητικά, αφού μεταβάλλει τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά προς το δυσμενέστερο, σε περιοχή αναγνωρισμένη ως εξαιρετικού φυσικού κάλλους, όπως είναι αυτή του Εθνικού Δρυμού Οίτης. Η σημασία των σημαντικών και ιδιαίτερων γεωμορφολογικών σχηματισμών και χαρακτηριστικών του τοπίου της περιοχής υποστηρίζεται και από το γεγονός ότι ο Εθνικός Δρυμός Οίτης αποτελεί προστατευόμενη φυσική περιοχή, η οποία ανακηρύχθηκε το 1966 με το Β.Δ. 218/1966 (ΦΕΚ 56/Α), σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν. 856/1937 «περί Εθνικών Δρυμών», με σκοπό τη διατήρηση και προστασία της πλούσιας πανίδας και χλωρίδας, καθώς και των ιδιαίτερων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών του βουνού συνολικά. Με βάση αυτά, κρίνεται από τον ΦΔΕΔΟ ότι με την κατασκευή του εν λόγω έργου δεν διατηρούνται και δεν προστατεύονται τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και κατ' επέκταση δεν διασφαλίζεται η διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου αυτής.

Τέλος, είναι πολύ σημαντικό να τονισθεί ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία θέσπισης του Εθνικού Πάρκου Οίτης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3η) Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α). Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης έχει αποστείλει το αρ. πρωτ. 226/11-7-2016 έγγραφό του προς το Τμήμα Βιοποικιλότητας & Προστατευόμενων Περιοχών με το οποίο ζητάει την έγκριση της Επικαιροποιημένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) για το όρος Οίτη και την έκδοση Π.Δ. για τον χαρακτηρισμό της προστατευόμενης περιοχής ως Εθνικό Πάρκο. Το εν λόγω αιολικό πάρκο χωροθετείται στην υπό θεσμοθέτηση Ζώνη Β-Περιφερειακή Ζώνη του Εθνικού Πάρκου Οίτης, στην οποία δεν επιτρέπονται τέτοιου είδους δραστηριότητες. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμο από τον ΦΔΕΔΟ, αν και δεν υπάρχει προς το παρόν νομική δέσμευση καθώς πρόκειται για μια διαδικασία εν εξελίξει, η Διοίκηση να ευθυγραμμίζεται από τώρα προς τις κατευθύνσεις των πιο πάνω ρυθμιστικών κειμένων (ΕΠΜ και σχέδιο Π.Δ. προς έγκριση), έτσι ώστε να μην υπονομεύεται η εφαρμογή τους, μέχρις ότου αυτά τεθούν σε ισχύ.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΙΤΗΣ

Συνεπώς και με βάση τα παραπάνω, ο ΦΔΕΔΟ κρίνει ότι η υποβληθείσα Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση είναι ελλιπής και, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ 209/Α), δεν είναι δυνατόν να γίνει η δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία του εν λόγω έργου στην περιοχή. Επιπροσθέτως, ως ουσιαστικότερο όλων είναι το γεγονός ότι υπάρχει μια εν εξελίξει διαδικασία θέσπισης του Εθνικού Πάρκου Οίτης και ο ΦΔΕΔΟ υποστηρίζει ότι ένα τέτοιο έργο δεν συνάδει με την εν λόγω διαδικασία, καθώς τέτοιου τύπου έργα δεν διασφαλίζουν την ακεραιότητα και τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής. Για τους πιο πάνω λόγους ο ΦΔΕΔΟ γνωμοδοτεί αρνητικά όσον αφορά στη χωροθέτηση του αιολικού πάρκου στη συγκεκριμένη θέση.

ΣΥΝ.: Παράρτημα με Χάρτη

Η Πρόεδρος του Δ.Σ.
του Φ.Δ.Ε.Δ.Ο.

Αντωνία Γαλανάκη